

Fenntartható megélhetés — Erdőgazdálkodás a szénbányászat után

Interjú Kocsis Mihállyal, a Vértesi Erdő Zrt. vezérigazgatójával

Alig szűk egy hónap múlva, negyvenegy év után, ismét a vértesi és részben a gerescei erdőket kezelő erdészek adnak otthont az Egyesület immáron 144. vándorgyűlésének. Ebből az alkalomból, a házigazda szerepét betöltő Vértesi Erdő Zrt. vezérigazgatójával és egyben az OEE Vértesi Helyi Csoportjának elnökével, Kocsis Mihállyal beszélgettünk.

EL: A Vándorgyűlés jelmondata utal rá, míg az ehhez szorosan illeszkedő szakmai programok pedig részletesen bemutatják az erdőgazdaság jelenlegi gazdálkodásának szakmai kereteit. Kérlek, ennek alapján mutasd be áttekintően a várható programokat és ezzel magát a társaságot is.

KM: Először is a hagyományosnak tekinthető kulturális értékeket felvonultató program során az Európában páratlan komáromi erődrendszer és a tatai Eszterházy-kastély, illetve a benne berendezett MEVME erdészeti emlékkiállítás lesz megtekinthető.

A vándorgyűlés mottójából fakadóan második lehetőségként egy bányarekultivációs programot is szervezünk, hiszen az erdőterületünk szoros gazdasági kapcsolatban állt a térségben zajló egykori sokoldalú bányászati és az ehhez párosuló nehézipari tevékenységgel.

A harmadik programunk a Déli-Vértesbe vezet. Itt fel szeretnénk hívni a figyelmet arra, hogy az általunk kezelt 45.000 hektár erdő nagyobbik felén folytatunk csak a szó klasszikus értelmében vett vágásos erdőgazdálkodást. A fennmaradó területen az a feladatunk, hogy az erdőborítottságot megőrizzük. A Déli-Vértesben az erdőművelés nehézségeire és a termőhelyi viszonyokból eredő problémákra is szeretnénk rávilágítani.

EL: Ez utóbbi valóban nem egy könnyű adottság számotokra.

KM: Igen, ez így van. Pontosan ezt mutatnánk be a sziklakibúvásos, melegkedvelő, cserszőrmőrcsés, dolomitsziklagyepekkel mozaikolt, karszt-bokorerődökben. A nehézségek ellenére vagy éppen ezért, egyszerre több lábon igyekszünk állni, vállalkozunk és fejlődünk. Több üzletágot is építünk, mert

az árualapunk csupán 100 000 köbméter faanyag, és annak a nagy része is rangolt választék.

A negyedik program során a megújuló energia szerepére, lehetőségeire, módszereire fókuszálunk, melyben úgy gondolom az ország egyik vezető szerepét tölti be a társaságunk. A program során nem csak a dendromassza felhasználás kerül előtérbe, hanem a nap-, a szél- és geotermikus energia technológiái is bemutatkozhatnak. A programon az NYME, a Szent István Egyetem, és a gyártók és forgalmazók is képviseltetik magukat. A rendezvény helyszíne a pusztavámi fűrészműem területe lesz. Természetesen a fűrészműzem működésbe is bepillantást lehet nyerni, ahol kiemelten fontos a hozzáadott érték szerepe.

Az utolsó szakmai programban a közjóléti tevékenységünk megismerésére az Aggostyáni arborétumunkban nyílik lehetőség. Ehhez a programhoz kapcsolódik a HM Budapesti Erdőgazdaság, mint szakmai partner, akikkel közösen rendezzük ennek a programnak a további folytatását, bevonva a Süttői Erdészeti szakembereit is.

EL: Becsülendő kollegiális gesztusnak tartom, hogy egy szervezetileg, gazdálkodásilag kényszerűen mozaikolt erdészeti társaság is bemutatkozhat így. Ráadásul az idén a vándorgyűléshez időzített Év Erdésze versenyt is ők rendezik.

KM: Az utóbbi valóban rendhagyó dolognak ígérkezik, hiszen a győztesek a

vándorgyűlés ünnepi közgyűlésén vehetik át megérdemelt szakmai díjazásukat.

EL: Az állami erdészeti társaságok felett tulajdonosi jogokkal rendelkező MFB Zrt. részéről a mostani időszakban egyre hangsúlyosabb elvárás az erdők közjóléti szerepének erősítése, az ehhez rendelhető fejlesztések végrehajtása. A Vértesi Erdővel kapcsolatos ilyen híradásokban többségében a kulturális értékmérésről, az ahhoz köthető avatókról szóló híryananyagok szerepelnek. Azt gondolom ez egy elég egyedülálló és üdvözlendő vonás a közjólét területén. Mi motivál benne Titeket? Melyek a távlati célok ebben?

KM: Először is hangsúlyozni szeretném, hogy bár alapvetően keresztény kulturális kincsek mentéséről van szó, ez csak annak köszönhető, hogy ezek a dominánsak a vértesi erdőkben. A mi szándékainkban, az ehhez köthető stratégiánkban az egyetemes kultúra egésze szerepel. A jól ismert mondás alapján „az erdőt a nagyapáinktól örököltük és az unokáinktól kaptuk kölcsön”. Mi ugyanezt a szemléletet terjesztjük ki a működési területünkön fellelhető épített környezetre is. Ez pedig itt a Vértesben elsősorban a keresztény kultúrkörhöz és annak emlékeihez köthető. Minden közszereplés során elmondom, hogy amikor ezért az értékmentő tevékenységért az erdőgazdaságot ismerik el, akkor valójában azok az adományozók kapják az elismerést, akik ebben a nehéz gazdasági helyzetben is hajlandóak áldozni erre. A szervezői, gesztori szerepen és az épített értékek megővésén túl, olyan új emlékhelyek létrehozása még a feladatunk, melyek méltóak az utókor tiszteletére és melyek felállítására eddig még nem történt meg. Gondolok itt például az ez év januárjában a Doni Emlékmenettel összehangoltan felavatott huszár emlékműre. Ez is jól példázza, hogy egyszerre ápoljuk a régi emlékeket és hozunk létre újakat. Ennek a társadalmi tevékenységünknek köszönhetően is örömtelien jó kapcsolatokat építettünk ki a kezelési területünkre eső önkormányzatokkal. A térségben lakó állampolgárok is másként értékelik a működésünket és közvetlenül az erdősz kollégákat is.

EL: Azt gondolom, minden a helyhez kötöttség ellenére, hogy ez egy követendő példa és törekvés lehet más erdészeti társaságok számára is. Ha megengeded, most térjünk át a közelgő vándorgyűlésre. 1972-ben, negyvenegy évvel ezelőt Tatán rendezte meg ezt az évenként ismétlődő országos egyesületi eseményt a jogelőd Vértési EFAG. Milyen érzésekkel és célokkal vágtatok bele, e bosszúnak tekinthető négy évtized után, a szervezésbe?

KM: „Régi motorosnak” tartom magam a vándorgyűlések terén. Szerveztem is már egyet, a 135.-et Győrben. Érdekes volt megélni azt az elmúlt években, évtizedekben, hogy voltak olyan erdőgazdaságok, akik nem vállalták a rendezést. Ennek természetesen ezer oka lehet. Hangsúlyozom én ezt nem kritizálni és nem is megítélni vagy vitatni akarom. Azonban azt gondolom, hogy az a méltányos, hogy az itteni kol-

lektíva is megmutathassa, hogy mit tud. Alapvetően mindenki igényli, hogy minősítsék a munkáját, ha jól végzi, ha rosszul. Érthető, ha a kollégáim szeretnék bemutatni a szakközönségnek, hogy miként dolgozunk mi itt a Vértésben. Vonjuk magunkra egy kicsit a szakmai figyelmet. Ez volt az egyik fő cél. Ehhez járul az a személyes kötődés még, hogy amikor 1974-ben elkezdtem a szakmát tanulni, mint erdész középiskolás, a tankönyveim például a pusztavámi alsó rakodóról is szóltak. De még az egyetemi jegyzeteim is. Ezen kívül gyakorlatra is sokat jártam a vértesi erdőkbe. Érdekes volt az akkori szakma politika, az akkori szakmai szemlélet és ehhez képest, érdekes az is, hogy ma már mennyire megváltozott, átalakult mindez. Az egész vándorgyűlés során ezt a változást szeretnénk kihangsúlyozni, hiszen a térség erdőgazdálkodása több mint száz év során a bányászat-

hoz volt kötve. Az erdőgazdaság feladata a két nagy bányavállalat – a tatabányai és az oroszlányi – faanyaggyártásának ellátása volt. Ez, a nevezzük így, gazdasági kényszer nem szorította rá az itteni erdészeket az innovációs tevékenységekre. Gyakorlatilag egy lábön állást jelentett. A bányák bezárásával együtt új irányokat kellett keresnünk. Úgy tudunk talpon maradni, hogy az erdőkezelési tevékenységünk mellett a vállalkozást is erősítettük, új üzletágak építésével. Egyedülként nem hagytunk fel a faszén-termeléssel, foglalkozunk a feldolgozással, megújuló energiával. Változtatni kellett, mert meg akartuk tartani a munkaerőt. A vándorgyűlés jelmondata éppen erre a szemléletváltásra utal.

EL: Mindennek a sikeres bemutatásához nem kívánhatok mást, mint jó időt és jó szerencsét!

Nagy László

Vadregényes sziklahasadék az Ördög-árok mélyén

Az OEE HM VERGA HCs és a Veszprémi VM HCs közös családi kirándulása a Bakonyban

A két helyi csoport közös családi kirándulást szervezett 2013. április 27-én, szombati napon. Terveink szerint minden év tavaszán térségünk más-más természeti szépségével ismerkedünk meg szakavatott vezető segítségével. Az elmúlt évben a Keleti-Bakony legnagyobb kiterjedésű rögén, a Tési-fennsík közepén található a Burok-völgy mély szurdokát jártuk be, akkor a túra vezetője Szabóky Csaba az ERTI nyugalmazott tudományos munkatársa volt, aki a helyi növényvilág érdekességeit mutatta be.

Idén ismét egy vadregényes, sziklahasadékos helyet választottunk: a Bakonyoszlop és Dudar határát adó Ördög-árkot jártuk végig.

Az ez évi időjárás a kirándulás időpontját későbbre tolt, így közelebb került a Föld napjához. A kirándulás szakvezetőjeként talán épp ezért is Futó János zirci geológust, geotúravezetőt kértük fel. Így nem csak a tavaszi erdő megújulásában gyönyörködhattunk, hanem szakavatott vezető segítségével ismerkedhettünk meg a Bakony geológiai történetével, nevezetességeivel, vagy éppen az eddigi ismeretünket frissíthettük fel.

Itt főleg nem csak az erdész kollégákra gondolunk, hanem a gyerekekre is, akik szép számmal kísérték el a szülőiket. A mai általános iskolások ugyanis

már a felső tagozatban ismerkednek meg a hegységek keletkezésével, a felszíni formák kialakulásával, az alapvető kőzetekkel, de a főbb talajtípusokkal is. Most lehetőség nyílt ezeket nemcsak közelről megvizsgálni, hanem kézbe venni, sőt a geológus kalapács segítségével belenézni a mészkő, dolomit, bauxit és egyéb ásványok belsejébe is. A legkisebbek pedig csillogó kvarckristálykincsekkel a zsebükben térhettek haza.

A terep a rutinos erdőjárókat is próbára tette, néhol többen a kerülő egéru-tat választottuk. A völgyet határoló sziklafalban csaknem 50 kisebb-nagyobb fülke, barlang, hasadék bújik meg, kö-

zöttük a Bakony legnagyobb barlangja, az Ördöglik, aminek mélyébe csak a legmerészebbek mentek be.

Minden fáradságot feledtetett, hogy az út végén az erdei tisztáson jófajta vadpörkölt fogadott bennünket a HM VERGA Zrt. jóvoltából, így finom ebéddel és kellemes beszélgetéssel zárult.

Futó Jánosnak a túravezetésért, a VERGA-nak a vendéglátásért ezúton is köszönetet mondunk. Már tervezzük az újabb családi tavaszi kirándulást a jövő évre!

Szedlák Tibor

HM VERGA hcs titkár

Nagy Frigyes

Veszprémi Vm hcs titkár